

יאיר ניצני מרים גבה



מי כאן המלך

החלטתי להשוות את החיים שלי, אזרח פשוט ומקריח מהמאה ה-21, לחיי האצילים של פעם



איור: טל לזר

להרעיל אותך כי אתה מבאס לו את הסיכוי למלוכה. לעור מת זאת, אם נולדת עבר, נשארת עבר לכל החיים. שזה טיפה תוקע, אבל גם משחרר אותך מפנטזיות מיותרות ומהתלבטויות מה תרצה לעשות כשתהיה גדול.

אופנה

זו היתה תקופה מעניינת, בבגדים היה הרבה ברזל, והיית צריך אישור של מהנדס בניין כדי לעצב שמלה. חצי מהיום התבוננו על התלבשות והתפשטות. אמנם כנסידך היה לך חייט צמוד, אבל הוא היה מונפול בתחום, בלי תחרות של דילים באינטרנט או שופינג בקניון. היתרון הבולט: היה לגיימי ללכת עם נוצה בכובע.

מזון ומשקאות

האלכוהול של פעם לא היה עובר היום אפילו בתור חומר לניקוי רצפות. בנושא איכות המזון, העסק מורכב. מצד אחד, לא היו חומרי הרברה ומה שגרל על העץ היה טרי וטעים. מצד שני, נוהלי השחיטה וההיגיינה של הטבחים הם לא משהו שהיה עובר את רפי גינת.

מחלות ותרופות

מלך או לא, תוחלת החיים היתה קצרה, וכן 40 נחשב לקשיש. רוב הילדים לא הכירו את סבא, כך שלהורים לא היה לאן לזרוק אותם בסופ"ש.

לרופאים לא היה הרבה מושג על מה הם מרברים, שזה די דומה להיום. לא היו צנתורים, השתלות וקולונוסקופייה, אבל גם לא מתיחות פנים, השתלת שיער והרמת עפעפיים. כולם מתו צעירים, מתוחים ושעירים.

טיפול שיניים התקיימו ללא הרדמה וללא גז צחוק, וכנראה לא היה הרבה צחוק בלעקור לעצמך שיניים עם פלאייר. אפילו את הפלאייר פטנט עוד לא המציאו. אז יותר כאב להם בזמן הטיפול, אבל פחות בזמן התשלום.

כל לידה היתה סכנת מוות והתבצעה על שמיכה בחצר, בלי אפידורל. לגברים זה פחות הפריע, הם בילו באותו זמן כבר השכונת, והאישה היתה קוראת להם כשהתינוק היה בן 3. לא היו מטליות לחות, תחבושות היגייניות ואקמול, אבל גם לא ידעו על כולסטרול, לחץ דם ועודף משקל, מה שהביא ליתרון גדול באגף המתוקים.



בשורה התחתונה, להיות הבסבורגי היה מעניין, אבל נראה לי שאני מוותר על תואר אצולה, נשאר עם החיים שלי וממשיך להתלונן.

yairn@israelhayom.co.il

סניפים של yellow בצירי הכביש חיכו שורדים בעלי זקן צהוב. מה שכן, אם התחשק לך "קפה ומאפה" (או: שיכר וסנדוויץ' עכבר) יכולת לעצור בצד הדרך, להוריד משרת על הברכיים בתנוחת שולחן, לפרוס עליו מפה ולאכול בכיף שלך.

היום, כל טמבל עולה על טיסת לואוקוסט, ובתוך עשר שעות ו-70 דולר הוא בניו יורק, בטוקיו או בזנזיבה.

היגיינה

כיוון שלא היו אז מקלחות עם מים זורמים ובטח שלא חמים, האנשים כנראה די הסריחו – מורשת שנשמרת בק" פדנות עד היום בקהילות המלצרים הצרפתים. אולי למלך היה איזה שאוויש ששפך עליו מים מסולם גבוה, אבל המים לא היו חמים, ובכל מקרה לא כיף לשיר כשיש איתך עוד מישהו במקלחת.

גם דאודורנט או משחת שיניים לא היו כדי לשפר את המצב. האצילים אמנם לא עשו כביסה בעצמם, אבל גם הכובי סות המסורות ביותר עשו את זה בנחל, ובלי מרכז. הביוב זרם ברחובות, ולא היו שירותים בבתיים.

היתרון היחיד בלהיות בן מלוכה היה קיומו של נער פיפי, שתפקידו היה לגשת אליך עם סיר במקרה הצורך ולחסוך ממך את הטרחה שבהליכה לשירותים. היום אפילו למלכים אין את השירות המצוין הזה, וחבל. אני מציע להחזיר אותו במיתוג חרש של אפליקציה בשם "גט טואלט".

חום וקור, חושך ואור

פעם לא היתה תאורת לילה שאינה נר, שכל רגע יכול ליפול על הווילון, ולך תכבה את זה כשמכבי האש הם מיי שהו עם דלי שרוכב על פרה. היתרון בחושך הוא שהולכים לישון מוקדם, בלי ויכוחים איזו סדרה נראה במיטה. בימים ההם היה קר בחורף והם בקיץ, ואפילו לאנטיכווסט אני לא מאחל קיץ בלי מזגן. לאצולה היה מקסימום בחור חסון עם עלה של דקל שעשה קצת רוח, ולדעתי באוגוסט גם הוא היה מתקלקל.

פסיכולוגיה והגשמה עצמית

אם נולדת לאצולה אתה כבר בפסגה, ואין לך הרבה דאגות בחיים – מקסימום לטפל באחיך הצעיר שמנסה

האם אני חמצמץ וקוטר או דווקא אדם חיובי ושמה בחלקי, תהיתי לעצמי השבוע. חברי הטוב ש' קרא כנראה את מחשבותי, ובלי ששאלתי ענה: "הבעיה של כולנו זה שאנחנו עושים כל הזמן הש" וואות לאנשים אחרים. איזה אוטו יש לשכן, כמה יפה אשתו של הבוס, ואם נסעתי השנה לחו"ל יותר מאחותי. הגיע הזמן להשוואות אחרות", הוא אמר, "על משפחת הבסבורג שמעת?"

פשפשתי בזיכרוני, ניסיתי להיזכר אם ההבסבורגים היו איתנו בחופשה בכנרת, או שאלה הנודניקים מהבת-מצ" וזה באילת, אבל הכי קרוב שעלה לי בראש זה ביוון בורג ואברהם בורג. ש', שהוא היסטוריון חובב, הסביר שאני לא בכיוון. הוא דיבר על משפחת המלוכה שחיה במאות ה-12 וה-13 בהבסבורג שבשווייץ, ומשם שלטה על חלקים גדולים באירופה במשך מאות שנים. גם פרנץ יוון, קיסר אוסטריה במאה ה-19, הוא חלק מהחמולה.

מדובר באצולה ובעושר ברמה שגם חיבור בין ביל גייטס, סטיב ג'ובס, מרק צוקרברג וניקול ראידמן לא היה מש" תווה לה. "האנשים האלה היו מושא לקנאה בכל אירופה, ועדיין התנאים שבהם חיו היו נחשבים היום לבלתי נסב" לים", אמר ש', "אז אם אתה רוצה להרגיש טוב עם עצמך, תפסיק לעשות השוואות לאנשים אחרים בסביבה ותתחיל להשוות לאנשים מתקופות אחרות".

החלטתי להקשיב לעצתו ולהשוות את החיים שלי, אזרח פשוט ומקריח במאה ה-21 (במדינה שאינה בעולם השלישי) לאלה של רוזן או מלך מהמאה ה-18.

תרבות ופנאי

להבסבורגים לא היו טלוויזיה, רדיו, קולנוע או מופעי רוק. מה שכן, אם התחשק להם לשמוע קצת מוזיקה, הם יכלו לבקש ממוצרט או מבאך לבוא ולהופיע אצלם בסלון עם כל הש" לאגרים. שזה נחמה, אבל מבחינת הרפרטואר קצת חוזר על עצמו. כשהבסבורגים רצו לצחוק קצת, הם קיבלו את הדאחקות של ליצן החצר (כנראה לא ממש העריכו אז קומיקאים, ולכן נתנו להם להריץ צחוקים רק בחצר. לא שמעתי על "ליצן הסלון" או "ליצן הפואייה"). כמה כבר

אפשר לשמוע את אותו קומיקאי שואל "יש פה מישהו מזלצבורג?" ו"מה זה השטיות האלה, סריסים?"

עוד בילוי פופולרי היה צפייה בקרבות גלדיאטורים, או ברדכי הגדול של אדם נגר אריה (תורו שזה לא נשמע ממש כוחות, אלא אם כן האדם זה דוד ביטן). אבל גם זה הרבה פחות אכזרי מכל תוכנית ריאליטי עכשווית, שלא לדבר על התוכנית המובטחת של אביב גפן נגד אייל גולן. החדשות הגיעו באמצעות יוני דואר, בניגוד ליונית לוי, כך שהבסבורגים בהחלט היו מעודכנים בהתפתחויות הכי חמות של לפני שבועיים (וגם זה בהנחה שהיונה לא עצרה בדרך להפסקה בשיפורי ציפורה). מצד שני, נחסכו מהם כל תוכניות האקטואליה, הפיצול בערוץ 2, מהדורות החדשות, מבזקי החצי, נדנודי הרבע, הצפייה ב"אח הגדול" והסרט "ימים של אהבה" עם מאיה בוסקילה.

תיירות ונופש

כדי לנסוע לכל מקום היה צריך סוס ועגלה. הדרכים לא היו סלולות, הקפיצים בעגלה היו מבאסים, הסוסים פלטו גללים מזהמים ולא היה ווייז לשקר לו ש"איני העגלון". כל נסיעה צנועה ארכה יום-יומיים, ובמקום